

ВІСНИК ОБДАРОВАНОЇ МОЛОДІ

№4 (12)

31 березня 2009 року

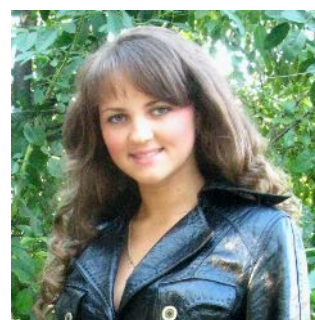

*Обдарованість – високий рівень розвитку
загальних і спеціальних здібностей.*

В. Чудновський

Добрий день, дорогі читачі!

Кожна дитина по – своєму неповторна і приходить у цей світ, щоб знайти себе. І розвиток її творчих здібностей розпочинається з дитинства.

Відомо, що один із найдієвіших заходів впливу на формування обдарованої особистості має школа. Учитель повинен не тільки не перешкодити, а й створити умови для подолання існуючих перешкод на шляху формування і розкриття обдарованості особистості. Цікавий факт, що за інформацією Європейської асоціації „Євроталант” майже 30% дітей, виключених за неуспішність, становлять обдаровані діти. То ж важливо так побудувати навчально- виховний процес, щоб максимально розкрити розумовий і творчий потенціал молоді. Адже відсутність ранніх досягнень не є свідченням відсутності чи задатків здібностей. За даними психологів яскрава обдарованість проявляється найбільше у віці 13-14 років. То ж не потрібно робити поспішних висновків про бездарність дитини, адже він може ще проявити себе. Відомо, що А.Чехов був залишений на другий рік через неуспішність з словесності, І.Ньютон мав найгірші оцінки з фізики та математики, Шаляпіна не прийняли до церковного хору, М.Горького – на філологічний факультет університету, Сурікова – до академії мистецтв, Ейнштейна було виключено з Мюнхенської гімназії через відставання в навчанні. Ч.Дарвін, В.Скотт, Т.Едісон мали репутацію слабких учнів.

Отже, вчитель повинен працювати з учнем над розвитком її вмінь і навичок, готувати дитину до самореалізації.

І, можливо, інколи варто прислухатися до думки дослідника В.Освальда, який писав: *«Видатні люди майже всі були в дитинстві поганими учнями. Це пояснюється тим, що школа прагне до того, щоб її вихованці набули певних „середніх” знань у галузі найрізноманітніших предметів, а особлива здатність і любов учня до окремих предметів, яка буває звичайно пов'язана з відразою до інших предметів, переслідується школою як у найвищій мірі небажаний напрям розвитку. Але крайня однобічність якраз є однією з найхарактерніших (правда, не цілком безумовних) ознак майбутніх видатних людей, і прагнення школи усунути або знищити цю однобічність означає не що інше, як прагнення до можливості задушити таланти майбутнього генія».*

Можливо тому, що провідна роль розвитку дитини, її здібностей, вмінь та навичок відводиться школі, ми отримуємо листи від вчителів зі звертанням до колег поділитися досвідом навчальної та виховної роботи з обдарованими дітьми.

Тому, на прохання читачів, для допомоги викладачам та батькам в роботі з обдарованими дітьми, пропонуємо вашій увазі нову рубрику - „Таїна обдарованості“, в якій пропонуємо вашій увазі методики вчених та педагогів, творчі праці, програми, концепції розвитку, методи організації виховної роботи з обдарованими дітьми, які допоможуть пізнати творчу, обдаровану дитину, виявити великі можливості розвитку її в майбутньому.

Присилайте ваші розповіді, роботи, листи за адресою visnuk@som.org.ua, або ж особисто мені, головному редактору Тетяні Пригоді tania@som.org.ua.

Бажаємо всім творчого натхнення і зростання!

Тетяна Пригода

Дорога наша Таня Пригода!

**Любий головний редакторе,
прийми найтепліші вітання в цей
Чудовий День Твого Народження!**

Не будемо тут говорити скільки ж тобі сьогодні років – але ця дата дуже хороша! Солодкий і прекрасний час молодості!

Бажаємо Тобі залишатися такою ж невгамовною, енергійною та веселою дівчиною. Як сонячний зайчик, звеселяй своїх близьких та друзів і в погодні дні, і в похмурі дні.

Не дозволяй оселятися в своєму серці суму та розпачу, бо поряд завжди є ми, готові Тебе підтримати і в горі, і в радості та в будь-яких починаннях і «пригодах»:)

Живи, цвіти, радій життю!

**31 березня 2009 року,
м. Київ, Україна**

**Іменем СОМ України,
та від себе
Сергій ТЕРЕПИЩИЙ**

Зміст

Молодь і час

[Результати конкурсів СОМ](#).....4

[Інноваційний розвиток суспільства](#).....4

[Інформаційний семінар](#).....4

[Форум дипломатії](#).....5

Таїна обдарованості

[Виявлення здібностей учнів](#).....5

Знай наших!

[Видатні українці](#).....7

Мистецтво жити

[Польські дні у Кременчуці](#).....10

[Переможці конкурсів](#).....11

[Фінський центр](#).....12

Лінія довіри

[Человек судьбы](#).....13

[Перепони для Джеймса](#).....14

Світ творчості

[Скільки коштує...життя?](#).....18

[Ціна сльози](#).....19

Цікаві факти

[Анекдоти](#).....21

Обдарованість – це працелюбство.
Н. Лейтес

Результати конкурсів СОМ на представлення до державних Премій

За результатами підсумкового засідання Експертної Ради СОМ визначено по 5 переможців конкурсів СОМ на представлення до державних Премій - Премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України (2009 р.) та Премії Верховної Ради України за внесок молоді у розвиток парламентаризму, місцевого самоврядування (2009 р.).

[Докладніше...](#)

Конференція

"Інноваційний розвиток суспільства за умов крос-культурних взаємодій"

Міністерство освіти та науки України, Сумська обласна державна адміністрація, Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Союз обдарованої молоді України проводять 27-30 квітня 2009 р. в м. Суми Другу Міжнародну наукову конференцію для студентів, аспірантів, науковців **"Інноваційний розвиток суспільства за умов крос-культурних взаємодій"**. Робочі мови конференції – українська, російська, англійська.

[Докладніше...](#)

Інформаційний семінар «Дослідницький ландшафт Німеччини»

Німецька служба академічних обмінів (DAAD) у співпраці з Національною академією наук України планує провести 15 травня 2009 року з 14.00 до 17.00 Інформаційний семінар «Дослідницький ландшафт Німеччини», що пройде в рамках Днів науки Німеччини. На цьому семінарі доповідачі з Німеччини та України представлять основні дослідницькі організації Німеччини (DAAD, Фонд імені Александра фон Гумбольдта (AvH), Німецьке науково-дослідне товариство (DfG), Спілка німецьких науково-дослідних центрів ім. Гельмгольца, Міжнародний центр Федерального міністерства науки та досліджень).

[Докладніше...](#)

Другий Всеукраїнський форум молодіжної дипломатії

Міністерство закордонних справ України, Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту, Асоціація сприяння міжнародному бізнесу та розвитку та Молодіжне об'єднання народних дипломатів організовують «Другий Всеукраїнський форум молодіжної дипломатії». Форум проводиться в два етапи. Перший – 9 квітня 2009 року в м. Кременчуці, другий – 16 квітня 2009 року в м. Києві.

Докладніше...

Таїна обдарованості

Обдарованість – це не лише своєрідне поєднання здібностей людини, а ще й сукупність її особистісних характеристик.

Л. Слободянюк

Анкета

щодо визначення здібності учнів

(за методиками американських вчених Хаана і Кафа)

Інтелектуальні здібності

1. Учень засвоює нові знання, швидко і легко все схоплює.
2. Має почуття здорового глузду і використовує знання в практичних повсякденних ситуаціях.
3. Добре міркує, не плутається в думках. Добре вловлює зв'язок між подіями, між причиною і наслідком.
4. Швидко запам'ятовує прочитане або почуте, не витрачає багато часу на повторення того, що потрібно запам'ятати.
5. Знає багато про такі події, про які його однолітки не знають.
6. Має великий запас слів, вільно висловлюється.
7. Любить читати нові книги, які читають не однолітки, а старші діти.
8. Вирішує розумові задачі, що потребують розумових зусиль.
9. Задає дуже багато запитань.
10. Випереджає однолітків у навчанні на рік чи два.
11. Оригінально мислить і пропонує нестандартні рішення та відповіді.
12. Дуже спостережливий, добре сприймає інформацію, швидко реагує на все нове.

Художні здібності

1. У своїх малюнках зображує різноманітні ситуації, предмети, людей.
2. Серйозно ставиться до творів мистецтва, замислюється, коли чує нову музику, бачить гарну картину.
3. Оригінальний у виборі сюжету: робить незвичайні композиції, малюнки і т. п.
4. вміє використати любий матеріал для виготовлення іграшок, композицій, малюнків і т. п.
5. У вільний час багато малює, створює композиції, що мають художнє значення, наприклад, для прикраси дому.
6. Використовує свої творчі роботи для висловлювання почуттів і настрою.
7. Цікавиться творами мистецтва і намагається відтворити те, що йому сподобалось.
8. Любить творити в трьох вимірах: працювати з глиною, пластиліном, клеєм.

Музичний талант

1. Добре відчуває ритм і мелодію.
2. Добре співає
3. У гру на інструменті вкладає енергію та почуття.
4. Любить музичні записи, концерти.
5. Любить співати з іншими, щоб виходило злагоджено.
6. У співі та музиці виявляє власні почуття і стан.

Здібності до занять науковою працею

1. У вільний час любить читати науково-популярні книги та журнали.
2. не впадає у відчай, коли його задуми та проекти не підтримують старші.
3. Намагається зрозуміти причини і сенс подій.
4. Проводить багато часу над створенням проектів, конструюванням.
5. Любить обговорювати наукові винаходи, події, часто задумується над цим.

Літературна обдарованість

1. Може вільно побудувати розповіді, починаючи від зав'язки сюжету і закінчуючи розв'язкою конфлікту.
2. Придумує щось нове і незвичайне у своїх розповідях.
3. При розповіді виділяє головне, найхарактерніше.
4. Розповідаючи про щось, дотримується одного сюжету, головної думки.
5. Любить писати оповідання та вірші.
6. Майстерно зображує героїв своїх творів, передає почуття, настрої, характер.
7. Вдало добирає слова, щоб передати в оповіданнях почуття, емоції.

Артистичний талант

1. Легко входить у роль іншої людини, персонажа.
2. Цікавиться акторською грою.
3. Виразно змінює тональність голосу, коли зображує героїв.
4. Розуміє та вміє передати ситуації, конфлікти, може розіграти будь – яку драматичну сцену.
5. Передає почуття через міміку, жести, рухи.
6. При розповіді прагне викликати емоційну реакцію у слухачів.
7. Дуже легко драматизує, передає почуття, емоційні переживання.

Технічні здібності

1. Добре вміє майструвати, займатися різними ремеслами.
2. У світ його уподобань входить конструювання машин, приладів, моделей.
3. Може читати нескладні креслення механізмів.
4. Використовує старі деталі для створення нових приладів, механізмів, іграшок.
5. Визначає причини несправності приладів.
6. Любить робити креслення механізмів.
7. Читає технічні журнали та статті про машини, механізми.

Здібності до спорту

1. Енергійний, потребує більше фізичних рухів, щоб бути щасливим.
2. Любить брати участь у спортивних змаганнях та іграх.
3. Постійно досягає успіхів у якомусь виді спортивної гри.
4. Бігає швидше за інших.

Дана анкета допоможе визначити особливості спрямованості характеру даної особистості на основі співставлення з інтересами однолітків.

Підготувала Тетяна Пригода

ЗНАЙ НАШИХ

„Людина боїться тільки того, чого не знає, знаннями перемагається всякий страх.”

В. Белінський

„Видатні українці світу”.

Конрад Джозеф (1857 - 1924).

Письменник.

Відомий письменник, на основі творів якого виникло понад 70 художніх, документальних, анімаційних фільмів та телепрограм.

Місце народження: місто Бердичів. Справжнє ім'я - Юзеф Теодор Конрад Коженювський. Народився у сім'ї польського поета Аполлона Коженювського, який через участь у польському визвольному русі в 1861 був відправлений у Вологду на заслання. Його дружина, Евеліна Коженювська (Бобровская), з чотирирічним сином поїхала за чоловіком.

У 1865 у зв'язку із недугою дружини Аполлон Коженювський домігся переведення сім'ї у Чернігів. Після переїзду у тому ж році мати Юзефа померла від сухот. Батько із сином переїхали спочатку до Львова, потім у Краків, де 1869 року Аполлон Коженювський помирає, залишивши 11-річного Юзефа круглим сиротою. Хлопчик жив у сім'ї свого дядька з материнською боку - Тадеуша Бобровського.

У 1874 17-річний Юзеф приїхав до Марселя, щоб стати моряком. Невдовзі, щоб уникнути призову в російську армію (Франція на той час мала з Росією угоду про видачу людей, що підлягають призову), Конрад вирушив до Англії.

У 1886 він отримав сертифікат капітана і водночас британське громадянство, офіційно змінивши ім'я на Джозеф Конрад. Упродовж багатьох років він плавав океанами світу, приділяючи вільний час написанню оповідань.

У 1893 році в порту Аделаїда на його корабель зійшов письменник Голсуорсі, якому Конрад дав прочитати рукопис свого першого роману «Almayer's Folly» («Примха Олмейєра»). З того часу Конрад опублікував 12 великих романів та 7 збірок новел, написав три роману спільно з Ф. М. Фордом: «The Inheritors» («Спадкоємці», 1901), «Romance» (Романтичність, 1903), «The nature of a crime» («Природа одного злочину», 1924) і недописаний роман «Suspense» («Чекання»).

Помер Джозеф Конрад 3 серпня 1924 від серцевого нападу.

Миклухо-Маклай Микола Миколайович (1846 - 1888)

Відомий мандрівник, вважається в Індонезії національним героєм, а його день народження став професійним святом етнографів всього світу. ЮНЕСКО назвало його Громадянином світу.

Мандрівник, антрополог, етнограф, географ, гуманіст, дослідник народів Південно-Східної Азії, Австралії та Океанії.

Місце народження - с. Язиково-Рождественське, Новгородська губернія.

Був правнуком Степана Миклухи, хорунжого Запорізького війська.

З 1858 року вчився в Другій Санкт-Петербурзькій гімназії. Невдовзі продовжив навчання на фізико-математичному факультеті Петербурзького університету. У Німеччині вивчав філософію в Гейдельберзькому університеті. Через рік Миклухо-Маклай переводиться на медичний факультет Лейпцігського, а потім - Йєнського університетів. Як асистент зоолога Геккеля здійснює подорож на Канарські острови та в Марокко.

Після закінчення університету - самостійна подорож по узбережжю Червоного моря, а потім, у 1869 році, Миклухо-Маклай повертається в Росію. У 1870 на військовому кораблі «Вітязь» відправляється до Нової Гвінеї. Тут, на північно-східному березі цього острова, він перебуває два роки, вивчаючи побут, звичаї, релігійні обряди аборигенів (папуасів). Розпочаті у Новій Гвінеї спостереження Миклухо-Маклай продовжує на Філіппінах, в Індонезії, на південно-західному березі Нової Гвінеї, на півострові Малакка та островах Океанії.

В 1879—1880 роках здійснює експедицію на острови Меланезії, зокрема на острів Нова Каледонія, і в черговий раз відвідує північно-східний берег Нової Гвінеї.

У 1886 році вчений знову вертається в Росію і знову пропонує імператору «Проект Берега Маклая» - як протидію колонізації острова Німеччиною. Однак ця спроба не принесла бажаного результату.

2 квітня 1888 року великий російський учений помер у клініці Віліє в Санкт-Петербурзі.

З 1947 ім'ям Миклухо-Маклая названо інститут етнографії АН СРСР.

(Продовження у наступному номері...)

Приймак В'ячеслав Миколайович

1990р. н.

Коломийський політехнічний коледж, III курс, група Ф-31

„Усі діти по – своєму обдаровані, потрібні зусилля, аби розпізнати таланти й допомогти дитині розвинути обдарованість.”
В. Кремень

Польські дні у Кременчуці

3 березня 2009 року за підтримки АСМБР, Представництва Польської туристичної організації в Україні та Польського інституту в м. Києві відбулось відкриття проекту "Польські дні у Кременчуці" на базі Кременчуцької гімназії №5.

Мета проекту: ознайомлення шкільної молоді м. Кременчука з польською культурою, та Польщею як країною, зокрема. Сприяти молодіжній дипломатії між двома країнами; інтеграції між партнерськими Шкільним Європейським клубами та Центрами Дитячої Дипломатії м.Кременчука.

У рамках відкриття проекту відбулась зустріч старшокласників з Президентом АСМБР Андрієм Васильовичем Мельником, на якій були обговорені питання значення народної та дитячої дипломатії, можливості подальшого розвитку Євроклубу "Діалог" та Центру дитячої дипломатії «Польща - Україна» Кременчуцької гімназії №5.

Докладніше...

Знай - ми віримо в тебе і твій потенціал.

За тобою Україна, просто йди вперед!

Основною метою створення Всеукраїнської стипендійної програми імені Івана Пулюя є формування національної самосвідомості студентської молоді та надання їй практичних можливостей для особистого і професійного розвитку. Завданням Всеукраїнської стипендійної програми імені Івана Пулюя є підтримка і матеріальне заохочення обдарованої молоді, інтелектуальний потенціал якої в майбутньому послугує соціально-економічному розвитку України.

Всеукраїнська стипендійна програма імені Івана Пулюя цього року проводиться для студентів національних вузів Львова, Харкова, Одеси і Сімферополя.

Вже цієї весни 10 студентів, які продемонструють найвищий рівень свого особистого потенціалу, отримають стипендію у розмірі 20 тисяч гривень. Ця благодійна матеріальна допомога – невеликий вклад у майбутнє України, яке здатна змінити лише цілеспрямована й талановита молодь.

Заповни анкету, доступну на сайті, і стань учасником Всеукраїнської стипендійної програми імені Івана Пулюя!

Детальніше на www.stypendiya.com.ua

Вітаємо переможців конкурсів та їх наукових консультантів!

19 березня 2009 року в Київському міському Педагогічному Університеті ім. Б.Д.Грінченка відбулася Всеукраїнська студентська науково-практична конференція **«Сучасна субкультура та її вплив на формування життєвих орієнтацій молоді»**, в якій взяли участь представники вищих навчальних закладів України та Києва.

Мета конференції – знайомство з сучасними молодіжними субкультурами України та пошук ефективних педагогічних технологій супроводу молоді, яка залучена до них.

Під час роботи конференції відбулися конкурси на кращий освітній проект та кращу науково-дослідну роботу. Серед переможців конкурсу були також і **студенти Гуманітарного інституту**:

Краща науково-дослідна робота **«Моніторинг життєвих орієнтацій молоді у контексті трансформації сучасної культури»**

Корнієнко Дарина Вікторівна, студентка 3 курсу (ФАН62-06-4,0д)

- 1 місце

Кращий освітній проект **«Соціально-педагогічні технології формування культури сучасної молоді»**

Андрощук Тетяна Сергіївна, студентка 3 курсу (ФАФ61-06-4,0д)

- 2 місце

Кращі доповіді при обговоренні проблеми в секції

Кузьменко Ольга Борисівна, Петренко Ірина Олегівна, студентки 4 курсу

15 студентів Гуманітарного інституту отримали сертифікати учасника конференції, а також 5 студентів Інституту лідерства, освітнього законодавства і політики, наукові консультанти яких працюють на кафедрі теорії та історії педагогіки, що у Гуманітарному інституті.

Вітаємо переможців та їх наукових консультантів - Терентьєву Наталію Олександрівну, канд. пед. наук, доцента кафедри теорії та історії педагогіки і Онуфрієнко Наталію Олександрівну, старшого викладача кафедри теорії та історії педагогіки!

19-20 березня 2009 року у Переяслав-Хмельницькому державному педагогічному університеті імені Григорія Сковороди відбулася науково-практична конференція за підсумками Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі педагогічних наук.

Київський міський педагогічний університет імені Б.Д.Грінченка представляла **Блощенко Ольга Василівна**, студентка 5 курсу, яка нагороджена дипломом I ступеня.

Вітаємо переможницю та її наукового керівника Козак Людмилу Василівну, канд. пед. наук, доцента кафедри теорії та історії педагогіки!

[Більше інформації та фотоматеріали
www.kmpu.edu.ua](http://www.kmpu.edu.ua)

Стипендії і гранти Фінського центру міжнародної мобільності

Фінський центр міжнародної мобільності (ФЦММ) щорічно присуджує стипендії молодим іноземним вченим на післядипломному і післядокторському рівні для викладацької та дослідницької роботи в Фінляндії протягом 3-12 місяців. Для громадян Росії, балтійських держав і країн Центральної і Східної Європи виділяються спеціальні квоти. Стипендіат в залежності від кваліфікації і підтримки організації, яка приймає, щомісячно отримує 4-6 тисяч фінських марок. Сумарних виплат достатньо для життя в Фінляндії однієї людини. Додаткові виплати на житло не проводяться. Витрати на дорогу в Фінляндію і назад не покриваються. Заяви на стипендію повинні подаватися приймаючою організацією. Фіксованої дати подання заяв нема, але воно повинно поступити в ФЦММ **не пізніше, ніж за 3 місяці до ймовірного строку початку стипендіального періоду**.

Кандидати повинні бути не старші 35 років, володіти англійською, шведською або фінською мовою.

Раз вна рік виділяються гранти для проектів співробітництва між кафедрами або добровільними організаціями нордичних країн і Естонії, Латвії, Литви, Ленінградської і Калінінградської областей і регіону Баренцевого моря. В проекті повинні брати участь, по крайній мірі, 2 нордичних кафедри або добровільні організації з різних країн і одна з перерахованих районів. Гранти виплачуються кафедрі або організації, яка координує проект. Максимальна тривалість підтримки — 2 роки.

В області вищої освіти і досліджень пріоритетними є нордичні мови, культура і спільнота, техніка збереження навколишнього середовища. Серед добровільних організацій — охорона здоров'я і соціальний захист, діти і молодь, жінки і рівність. Можуть бути розглянуті і інші області. В наявності Соціальна схема обміну між громадянськими службовцями нордичних країн і перерахованих районів.

ФЦММ керує системою стажувань студентів або недавніх випускників вузів інших країн в Фінляндії. Стажери повинні бути старші 18 років. Стажування можливі в наступних галузях: сільське і лісове господарство, городництво, готелі і ресторани, туризм, техніка, комерція.

Зарплата — 3500-7000 фінських марок при 40-годинному робочому тижні. За понаднормові надається додаткова плата. Зазвичай стажування проводиться літом (червень-серпень), але можуть бути організовані і зимою. Мінімальна тривалість — 1 місяць, максимальна — 18 місяців. Заяви повинні бути представлені за 4-5 місяців до початку стажування. На літні програми — **до 15 квітня щорічно**. Основні адреси для отримання додаткової інформації:

- Ministry of Education Department of Higher Education & Research. Academic Equivalence & Recognition Services. PO Box 293 SF — 00171 Helsinki tel. 358.0.13 41 71 fax 358.0.13 41 75 86 358.0.65 67 65
- Finnish Council of University Rectors, University of Helsinki Fabianinkatu 33 SF — 00170 Helsinki 17 tel. 358.0.1911 fax 358.0.1911294
- Centre for International Mobility (CIMO) Hakaniemenkatu 2 PO Box 343 005 31 Helsinki tel. 358.0.774 770 33 358.0.774 776 77 fax 358.0.774 770 64

Деталі: <http://finland.cimo.fi>

*Обдарованість – завжди унікальна, тому марно шукати
універсальні ознаки обдарованих дітей.*

Р. Стернберг

Человек интересной судьбы

Всегда восхищает, когда человек, много переживший, сохраняет в себе способность любить этот мир, нести в него радость, свет, нежность.

Антонине Васильевне Чистовской, учительнице общеобразовательной школы № 6 города Джанкоя, исполнилось в октябре 2006 года семьдесят лет, а она по-прежнему спешит в школу, где проработала более сорока лет, с готовностью снова и снова дарить знания. Учитель русского языка и литературы - категория особая. Он более чем кто-либо другой влияет на души. И здесь так важно, чтобы он был искренен во всем, что говорит, стоя под портретами Пушкина, Толстого, Блока... Ей это удавалось всегда. Удастся и сейчас, хотя давит бремя лет, и уже невозможно, как раньше, легко взбежать по школьным ступеням, впорхнуть, как фея, в класс, а потом стремительно и упруго ходить у доски, декламируя в порыве вдохновения любимые строки.

Да, походка сейчас другая, да, чаще наваливается усталость, но главное - искренность и доброта - остались прежние, как и двадцать, и сорок лет назад. А значит - она молодая! И можно ходить со своими старшеклассниками в горы, и наслаждаться с ними игрой актёров в русском академическом театре! Можно руководить единственным в городе классом, изучающим спецкурс «Государственное управление» и быть успешным научным руководителем исследовательских работ!

А начиналось всё так...Ей, Тоне, всего пять лет. Начало войны. Что могла понять эта, напуганная разговорами взрослых, девочка? Она только глазами впитывала всю эту странную картину, нависшую над их селом так внезапно. Отец ушел на фронт. Остались втроем: мама, Тоня и сестра. Никогда не забудется тот страшный день, когда немцы ворвались в село. Первым делом они сослали на сельскую площадь жителей, и на глазах женщин и детей расстреляли всех не ушедших воевать мужчин. Это были, в основном, пожилые, ни в чем неповинные люди. А что осталось живым? Годы лишений и унижений, голод и холод...Только в 1944-м село было освобождено от врагов. И первого сентября детишки сели за парты в сельской школе. Среди них была и Тоня. Учились дети в полуразрушенном здании, писать приходилось на уголках газет, чернила делали из бузины, но все это было ничто в сравнении со счастьем узнать новое и даже мечтать. Но для Тони радость от учения внезапно померкла, она потеряла зрение. Сказались страшные годы оккупации. Даже после войны люди несли тяжкий крест судьбы. Но, к счастью, для Тони он не стал роковым. После лечения девочка вновь улыбалась радужным краскам лета и пошла во второй класс. Её семья жила тогда в Кировограде. Прошли годы. И вот Антонина - выпускница, медалистка. Её жизненный путь, как и любого другого человека, усеян и шипами, и розами. Чего больше, кто знает.

Так уж сложилось, что школа и учителя стали для Антонины чем-то несравненно дорогим в жизни. Именно здесь она стала личностью. И уже без школы не мыслила себя. И потому пошла в пединститут. Став учителем русского языка и литературы, вновь переступила порог школы.

Самое главное в характере педагога А. В. Чистовской - трудолюбие. Всю себя отдавать любимому делу - ее кредо. И это не просто красивые слова, это правда, это её жизнь.

В Джанкое начинала Антонина Васильевна учителем русского языка и литературы, потом была назначена завучем в среднюю школу № 1, затем довелось ей работать инспектором ГОРОНО. Словом, везде, где она трудилась, ее уважали, с ней считались.

Специалист высшей категории, учитель – методист русского языка и литературы, почётный гражданин улицы Ленина, кавалер ордена Дружбы народов, Антонина Васильевна – из тех женщин, кого не заметить - невозможно. Ведь на её лице всегда сияет улыбка. А какие у неё удивительные глаза! Необычайно добрые, согревающие нежным взглядом...Она любит свою родную школу и говорит, что ни за что на свете не променяет её ни на какую другую.

*Гоморова Анастасия Юрьевна
1991 г.р
АР Крым, г.Джанкой*

Перепони для Джеймса

Як хочеться іноді журналістові стати Джеймсом Бондом! Щоби блискуче викручуватись із найскладніших ситуацій, щоб вирішувати будь-які проблеми, а ще – щоби кожна історія закінчувалася виключно хепі-ендом. І головне при цьому – знати все про всіх і мати змогу зробити зі свого знання «свіженький» і «гаряченький» репортаж (статтю). Ото було б життя! Однак відкриваємо очі і стикаємося із суворою прозою... На подвиг не завжди вистачає бажання і сил, а отримати потенційну «інформаційну бомбу» не дозволяє мораль, а іноді і право. Про мораль сьогодні говорити немодно, вона, як відомо, у кожного своя. А от про право і закон як перепони для Джеймса варто подискутувати.

На сьогодні законодавство передбачає наступні засоби доступу громадян і журналістів до інформації:

- 1) інформаційний запит (у тому числі електронний),
- 2) звернення громадян,
- 3) доступ до інформації через друковані ЗМІ,
- 4) отримання інформації за допомогою телебачення, радіомовлення та інших аудіовізуальних ЗМІ (кіно, звукозапис, відеозапис тощо),
- 5) отримання інформації від інформаційних агентств та інших суб'єктів інформаційної діяльності,

- 6) доступ до інформації з бібліотечних ресурсів,
- 7) доступ до інформації в архівах,
- 8) доступ громадян до інформації через Інтернет,
- 9) отримання інформації безпосередньо від людини (у процесі бесіди, засідання, лекції тощо).

Однак, усі ми знаємо, що наша демократична правова держава дозволяє пересічним громадянам, у тому числі журналістам, робити все, що не заборонено законом. Тому для громадянина, а більшою мірою для фахівця, однією з основних функцій якого є пошук інформації, тобто для журналіста, правомірність отримання певної інформації – це відсутність порушення закону. Які ж перепони для отримання інформації вітчизняними журналістами встановлює держава?

Межі «безмежні»

Обмежує право журналіста на отримання інформації положення статті 34 Конституції України щодо обмеження права вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію:

- а) в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам,
- б) для охорони здоров'я населення,
- в) для захисту репутації або прав інших людей,
- г) для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно,
- д) для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Йдеться про випадки, коли журналісту не нададуть інформацію у зв'язку з:

- 1) віднесенням такої інформації до відомостей обмеженого доступу (таємних чи конфіденційних);
- 2) особливою ситуацією, наприклад введенням надзвичайного стану, антитерористичною операцією тощо.

Зрозуміло, що перераховані межі «діють», якщо вони передбачені окремими законами, насамперед тими, що передбачають юридичну відповідальність.

Ані кроку в таємницю приватного життя

Конституційно передбаченими межами реалізації права журналіста на доступ до інформації є норми статті 32 Конституції України про те, що ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення

конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Більше того, стаття 182 Кримінального кодексу України каже: за незаконне збирання, зберігання, використання або поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди або поширення цієї інформації у публічному виступі, творі, що публічно демонструється, чи в засобах масової інформації журналіст може сплатити штраф до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (множимо на 17 грн) або здійснювати виправні роботи до двох років, або бути під арештом на строк до шести місяців, або зазнавати обмеження волі на строк до трьох років.

Про те, які правові можливості має журналіст для безкарного, тобто законного отримання конфіденційної інформації про особу, ми писали в одній із попередніх статей.

Якщо ж у пориві знайти сенсацію журналіст не втримався від бажання почитати чужі листи, підслухати телефонні розмови, переглянути телеграфну чи іншу кореспонденцію, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (стаття 163 Кримінального кодексу України) – готуємо штраф від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (множимо на 17 грн), розминаємося на виправні роботи на строк до двох років або ж збираємо валізи на строк до трьох років.

Якщо ж ті самі дії захочеться вчинити щодо державних чи громадських діячів, або з використанням спеціальних засобів, призначених для негласного зняття інформації, то варто спочатку підсушити сухарики, щоб було чим поласувати від трьох до семи років.

Джеймс-хакер – порушник

Інколи ідеалом журналіста стає Білл Гейтс, інформаційні можливості якого не дають спокою шукачу інформації. Однак і тут держава каже «ні!», визнаючи неправомірним несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку, що призвело до витоку, втрати, підробки, блокування інформації (стаття 361 Кримінального кодексу України – карається штрафом від шестисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (множимо на 17 грн), або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років, із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною

діяльністю на строк до двох років або без такого та з конфіскацією програмних та технічних засобів, за допомогою яких було вчинено несанкціоноване втручання, які є власністю винної особи).

Джеймс-боксер і... «нари»

А якщо комусь задля отримання інформації захочеться поекспериментувати і протестувати здоров'я джерела інформації на міцність, то може від трьох до п'яти років не планувати жодних статей чи репортажів... Кримінальний кодекс України передбачає відповідальність за умисне заподіяння сильного фізичного болю або фізичного чи морального страждання шляхом нанесення побоїв, мучення або інших насильницьких дій з метою спонукати потерпілого отримати від нього або іншої особи інформацію, свідчення або визнання.

А якщо цей «хтось» бере з собою «на дослід» ще й оператора, то ті самі дії, вчинені за попередньою змовою групою осіб, дадуть можливість «відпочити від роботи» протягом п'яти-десяти років.

До речі, красти – гріх

Біблійну заповідь відображено і у Кримінальному кодексі: викрадення, привласнення, вимагання офіційних документів або заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання особи своїм службовим становищем, а також здійснення таких самих дій відносно приватних документів, що знаходяться на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності, вчинене з корисливих мотивів або в інших особистих інтересах, караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років.

Залишилося порадити: мрійте, на здоров'я! Та намагайтеся, щоб мрії та ваша мета не постраждали від негідних засобів.

Марущак Анатолій Іванович
1977р.н.,
к.ю.н., доцент м. Київ

*Великий талант вимагає
великої працелюбності.
Петро Чайковський*

Скільки коштує ... життя?

Уявіть собі на хвилинку величезний ювелірний магазин. На прилавках виставлені неймовірні прикраси з опалами, топазами, діамантами... Усе із золота, платини... І все дуже дороге. Грошей вам не вистарчає. І тут продавець–консультант пропонує вам купити виріб не за гроші, а заплативши власним життям. Ви розгублені, засліплені відблесками діамантів і ви кажете... Відповідь у кожного буде своя...

Ще моя бабуся казала, що життя на вагу золота, а я казала, що це занадто дешево. У світі ще не придумали того, чим можна було б гідно розплатитись за життя. Та в роки війни про таке навіть не думали. Людей мільйонами відправляли на фронт, даючи лиш одну рушницю на п'ятьох. А бій під Крутами? Нещасні гімназисти. Молоді, ненавчені, налякані. Здавалось, у них лиш починалося життя. Як швидко воно закінчилось. А голодомор? Геноцид української нації. Радянська влада спеціально хотіла винищити нас, забрати найцінніше, що було у народу. Спочатку хліб, а потім і саме життя. А все навіщо? Просто для забави. Цього року мені довелося читати твір Уласа Самоука "Марія". Автор чітко дає зрозуміти, що таке боротьба за життя і голодна смерть. Тарас Бульба колись сказав: "Я тебе породив, я ж тебе і уб'ю". Так само сталося і з Корнієм. Він узяв сокиру, вірного собаку Сірка і зайшов у хату до сина Максима. Не думаючи ні про що, він розправився із більшовиком, у чиїх жилах текла його власна кров. Можливо, це було правильне рішення, та я вважаю, що ніхто не повинен забирати наші життя. Один лиш Бог.

А цінність життя полягає не у тому, скільки за нього заплатять, а що можна зробити для людей впродовж довгих років перебування на цій грішній землі.

*Жук Марина Олександрівна
1991 р н.
м.Львів*

Ціна сльози

Оповідання

Молодий чоловік стояв на греблі і замріяно дивився на ще не зовсім стару хатинку, що самотньо присіла серед соняшників біля безмежної зеленої левади. Високі осоки, розлогі плакучі верби понад річечкою.

- Все, як колись, все, як колись...,- прошепотів чоловік схвильовано, сідаючи на запашну, густу, шовковисту траву під прохолодну тінь старої тополі.. Притулювся спиною до шорсткого стовбура, примружив очі...

Майже все, як колись, в дитинстві: і ромашковий луг, і гусячі лапки, які ніжно виблискували на сонці медовими пелюстками, так же лисніє за хатою невеличка грядочка картоплі. Але чому ж так схвильовано забилося серце, коли побачив цю стару тополь, ті чорнобрівці, що так цвітуть біля знайомого порогу? Мабуть, тому, що

душа все-таки приросла якимось краєчком до клептика цієї рідної землі, до такого рідного цього куточка. І спогади тихою річечкою виринули із пам'яті і бабиним літом почали снувати навколо голови.

...Ось він, зовсім маленький хлопчик, який приїхав із міста у село до бабусі, прокидається ранком від духмяного аромату, що лоскотав у носі. То бабуса уже напекла у печі хліба. Він хватав запашний окраєць і босоніж біг у левади по мокрій від роси траві, де дідусь до сходу сонця уже косив сіно. Тупотів босими ногами і слухав, як хрускають під ногами м'ясисті соковиті стебла лепехи, рвав дзвіночки і маки. Спостерігав, як по болоту поважно ходив лелека, слухав, як горобці цвірінчали і захльобувались, п'ючи росу з листочків дерези, як соловейко зустрічав дзвінкою піснею ранок. Він на повні дитячі груди вдихав міцний і п'яний дух рідної землі.. Потім біг до хліва, звідки було чути цвиркання молока об дійницю. Там бабуса доїла корову. Біг золотою мерехтливою стежкою через город і усміхався до соняхів, що повернули свої голови до сонечка і привітно кивали йому. Інколи заплутувався в гарбузинні, що за одну ніч хтозна звідки розросталось. Зупинявся біля грядки з капустою і уважно обдивлявся кожну капустину. Адже бабуса розповідала, що його знайшли тут, у капусті, от він і дивився, чи ще хто-небудь за ніч не з'явився - а раптом лелека приніс братика чи сестричку! Потім висмикував кілька солодких лопаток гороху, заглядав у кукурудзу привітатись з лялечками, і, нарешті, добирався до хліва, де бабуса вже наливала теплого, з пінкою молочка. Потім сідав свій велосипед і мчав на луг через вишневий садок, мимо калини, де жив соловейко, мимо болота, де вечорами так мелодійно і голосно виквакували жаби, через пшеничне поле, огорнуте лагідним сонячним теплом. А вечором понад вишнями м'яко стелилася бабусина пісня, яка заколисувала, сповнена мрії, туги і якогось великого, незвичайного, глибокого почуття. Він відчував, як земля усміхається квітами, мереживом лук, колоссям нового врожаю.

І так було кожне літо, коли його, місцевого хлопчика привозили у село, поки був живий тато. А потім все змінилось. Його стали рідше привозити, а як виріс, то їздив часто, бо не міг жити без цього сонячного безмежжя, без бабусиної ласки, дідусевого повчального слова. А коли поїхав за кордон працювати, все якось не знаходилося хвилини написати. Все заспокоював себе, що побачаться скоро по приїзді, який все відкладався. І сором густою червоною фарбою залив його обличчя. Бо тільки тепер зрозумів, що вся та любов, яка є у нього зараз до великого і безмежного почалася в його житті з малого і конкретного. Він любив її, цю землю, таку свою, таку рідну, як матір.

...Скільки років минуло, а все так же тьохкає у верболозі соловейко, так же рахує роки на старій вербі зозуля, так же гудуть над лугом бджоли. Тільки не чути, як дідусь клепає косу. Стомився, мабуть, старенький уже став. І так захотілось обійняти дідусеві плечі, поцілувати такі рідні, шорсткі, порепані від тяжкої праці, але такі ніжні бабусині руки, які пахнуть молоком, свіжим сіном, щойно випеченим хлібом...

- Рідні мої, рідні...,- чоловік піднявся і, майже бігом, попрямував протоптаною стежиною до такого рідного порогу.

Стиха рипнула хвіртка. А ось і дідусева криниця. Взявся за цямрину, витягнув відро води і прямо так, з відра, напився.

- Як смачно, як смачно, нічого смачнішого ніде не пив, - прошепотів, а вода стікала по обличчю, сорочці, скапувала на землю, а він радісно посміхався. І стільки щастя, радості, надій, добра було у цих молодих очах.

Відчинились хатні двері і вийшла літня жінка у квітчастій хустинці. «Мабуть, сусідка заходила провідати»- промайнула думка.

- Доброго дня Вам!, - привітався.

- Доброго, доброго. А вам кого?, - запитала привітно.
- Та я до господарів.
- Так я і є господиня !

Непорозуміння, здивування і недовіра ковзнула на мить в очах чоловіка і знову заблищали веселі іскорки.

- Ви не зрозуміли, я до господарів, що тут живуть!

Жінка кілька секунд здивовано дивилася на нього, розмірковуючи і ніби щось пригадуючи.

- А, то ви мабуть до тих господарів, що тут раніше жили - діда Опанаса і баби Параски? Немає їх, соколику, немає. Повмирали всі. Родичі якісь далекі хату продали. Я тепер тут живу...,- і замовкла. Бо злякалась, глянувши у очі чоловіку. Страх, невимовний біль, туга, горе чорним крилом накрили щасливі іскорки в його очах. Ця хвилина розмови здалася йому вічністю, громом серед ясного неба. Він відчув, як рухнуло все разом, за цю хвилину - мрії, надії, спогади, дитинство. Відчув, як болючою струною тріснула та остання ниточка, що пов'язувала його з минулим, з його родом, з його щастям. І назад дороги немає. Тільки боляче защеміло серце.

- Тут жили мої дідусь і бабуся... Я не міг приїхати... Я не знав... Мене не було...

Шукав оправдання і не знаходив. Він уявив, як вони, старенькі, чекали вісточки від нього, виглядали листоношу, зустрічали кожен автобус. І, впевнений, що до останньої хвилини чекали. А його не було.

- Пробачте, рідні, - прошепотів.

Та сам розумів, що нема йому прощення. Ні від них, ні від людей, ні від своєї совісті. Бо то вже не людина, яка забула свій рід, свій дім, своїх рідних, своє коріння. І життя не вибачає таких помилок. І смак дитинства, що дурманив п'яним солодким медом на губах, розчинився у гіркому тумані смутку і перетворився на терновий вінок зради. І з цим доведеться жити все життя.

І покотилася по його щоці гірка скупа чоловіча сльоза...

Тетяна Пригода, 2006 р.

ЦІКАВІ ФАКТИ

Відбиток язика людини такий же унікальний, як і відбиток пальця.

Під час сну спалюється більше калорій, ніж під час перегляду телевізора.

Прикинутися зранку яблуко допомагає краще, ніж кава.

Більшість пилинок в вашому будинку – це відлущені частинки вашої шкіри.

Диня, гарбуз та кавун – ягода.

Анекдоти

Професор студенту:

- Як ви думаєте, що таке іспит?
- Ну.. Це розмова двох розумних людей.
- Н-да, А якщо один з них дурень???
- Тоді інший не одержить стипендії.

Йдуть по частині два солдати, а на зустріч йде офіцер, один каже:

- Давай прикольнемось?
- Ну, да. Над деканом вже прикольнулись!!!

Засновник і видавець

Всеукраїнська молодіжна громадська організація
«Союз обдарованої молоді»

Головний редактор

Тетяна Пригода tania@som.org.ua

Художник номера

Тарас Коблюк

**Статті, новини, оголошення, пропозиції приймаються
за адресою редакції: visnuk@som.org.ua**

Редакція має право скорочувати та редагувати надіслані матеріали.
Статті не рецензуються і не повертаються. Листування з авторами
та колективами через поштову скриньку головного редактора або
«Вісника обдарованої молоді».

Вісник розповсюджується безкоштовно. Цитування і передрук
матеріалів з обов'язковим посиланням на «Вісник обдарованої молоді».
Даний примірник розіслано за понад 2100 електронними адресами.
Підписатися на «Вісник обдарованої молоді» можна на сайті
www.som.org.ua.

© ВМГО «Союз обдарованої молоді», 1999-2009

© Автори матеріалів, 2009

